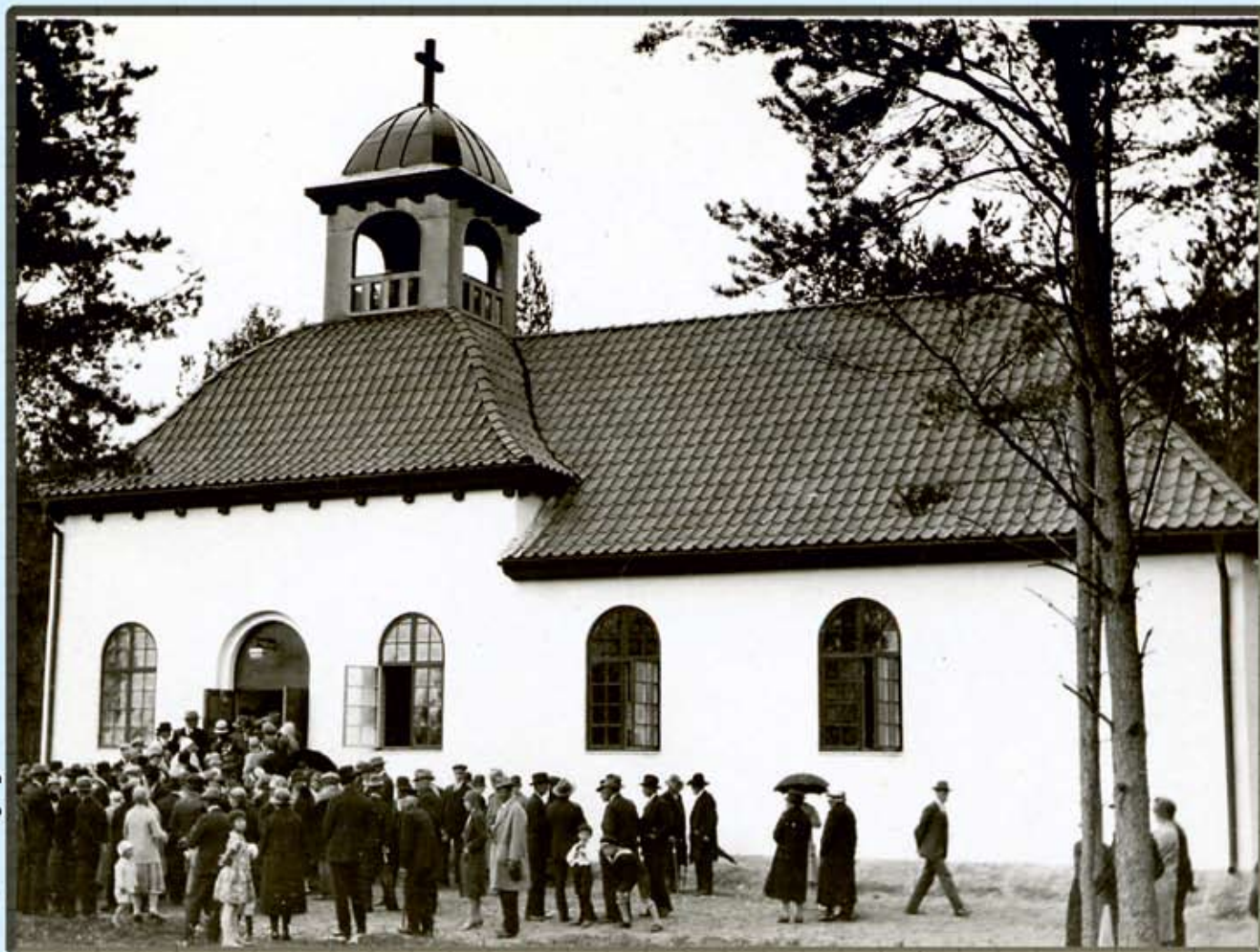

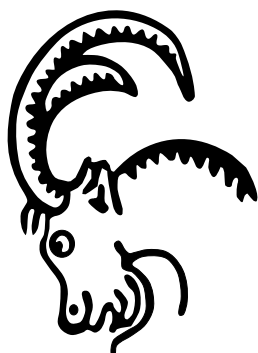
BRÛNSKE-BOCKEN

Nr 120 November 2018

Gruppkorsband till hushållen

Edane kapell

BRÛNSKE-BOCKEN

ANSVARIG UTGIVARE

Birgit Södervall
0570-570 42
b.sodervall@hotmail.com

REDAKTIONSGRUPP

Jan Vikner
0570-531 07
jive54@telia.com

Evy Nordensson
0570-560 98
evy.nordensson@hillking.se

GRAFISK FORM

Stefan Hensdal
0570-522 08
stefan.hensdal@gmail.com

FOTO

Första sidan:
Edane Kapell

ANNONSPRISER

Helår-två nummer.
1/4 sida 2 000 kr
1/8 sida 1 000 kr

TRYCK

RAMSTRÖMS TRYCKERI
SUNNE

Käre läsare av Brunskebocken!

Denna ledare skriver jag den 27 oktober och i morgon skall vi ställa om klockan till vintertid. Hösten har varit varm och torr och det är först de senaste nätterna som vi har haft frost. Men kanske blir det vinter direkt nu – man vet ju aldrig nu för tiden.

Sommaren innebär högsäsong på hembygdsgårdarna i länet och hos oss har det varit full fart hela sommaren. Förutom våra fasta arrangemang har vi hunnit med en samling för funktionshindrade ”Med alla sinnen”, Westomrallyt, som förflyttades till september och dessutom fyra lösöreauktioner, varav en i Furtan och de andra tre på Skutboudden.

Alla tillställningar har varit välbesökta. Men vi märkte en avmattning i antalet besökare de sista dagarna på Gammelvala, då det blev 35 grader varmt. Turligt nog hade vi inga olyckstillbud och heller inga bränder, trots det mycket torra och farliga vädret. Noggrann vattenspridning och dygnet-runt-bevakning gjorde att vi kunde känna oss säkra. Många lade ner ett stort och viktigt arbete med detta, vilket vi är tacksamma för.

Vi har också investerat stort på Skutboudden detta år. Storstugan har rödfärgats, liksom Restaurangen, en ny bro har installerats över Vrångbäcken, fiber har installerats över hela området bland mycket annat. Alla dessa insatser kostar en hel del, men är nödvändiga. Att vi kan genomföra allt detta beror på att många goda krafter samverkar och hjälper till, utan tanke på ersättning. Nu siktar vi in oss på Julmarknaden innan vi går in i vintern.

Under årets valdebatter har frågan om det svenska kulturarvet varit uppe till diskussion. Här har vi själva ett ansvar. Tycker vi att vår kultur är värdefull, så kan vi vara säkra på, att den klarar inflytande utifrån. Vi har aldrig varit opåverkade av utländsk kultur. Tvärtom är det ju så, att vi blivit inspirerade och berikade av andra länders kultur i alla tider. Och detta inom alla områden. Därför är ett ensidigt hävdande av den svenska nationalismen farlig. Kulturarvet löper risk att kapas av antidemokratiska nationalistiska partier. Men Hembygdsrörelsen är en av Sveriges största folkrörelser, så vi har alla möjligheter att motarbeta detta.

Nu går vi mot den mörka tiden i november och december. Jag brukar försöka framhålla att det kan vara skönt när livet lugnar ner sig och man kan dra sig inomhus och njuta av levande ljus och tända brasor. Kanske behöver vi några veckors lugn innan julstressen börjar. Om några veckor kommer första advent och sedan jul och nyår. Därefter kommer ljuset sakta tillbaka. Snart skall vi förbereda sommarsåsongen 2019. Utan Din hjälp klarar vi inte av allt det arbete, som våra arrangemang innebär. Tack för Din insats under det gångna året! Den är ovärderlig för vår verksamhet och för vår bygd. En riktigt God Jul och Ett Gott Nytt År önskar jag Dig!

Birgit Södervall

Skogsskolan i Moriansfors och på Lundsholm 1953-1965

I februari 1953 framförde skolstyrelsen i Brunskog, till kommunalnämnden, att man önskade komplettera den vanliga 9 veckor långa slöjdkursen för gossar till en lika lång skogsbetonad fortsättningsskola. Tanken var att ge de ungdomar, oftast 14-åringar, som hade en praktisk inriktning och ett intresse för skogen en kort grundutbildning. Förslaget klubbades igenom utan diskussion.

Den 3 oktober 1953 startade den första kursen i Läckströmshuset i Moriansfors. Där fanns plats för skolsal, logi och kök. Billeruds AB bidrog med täcken, filtar och madrasser. Det första årets lärare i skogskunskap hette Gunnar Hagberg från Eda. Han efterföljdes av Sven Gustavsson från Gunnarskog och Gösta Semneby från Glava. Instruktör genom de fem åren i Moriansfors var Knut Bergholtz från Mangskog.

Längst till höger står läraren skogsmästare Gunnar Hagberg

Bakersta raden fr v:

1) Börje Österberg Strand, 2) Erik Karlsson Viken Renstad, 3) Pertty Karjalainen Ölserud Hagen Högboda, 4) Alma Pettersson, 5) Sven-Åke Wester Fallsänga Nordsjö Boda.

Andra raden bakifrån fr v:

1) Pelle Nilsson (Per-Arne) Östmark Boda, 2) Göte Nyman Bäckelid Brunskog, 3) Arne Larsson Salungen Mangskog, 4) Bjarne Olsson Bäckelid.

Tredje raden bakifrån fr v:

1) Sven Andersson Hagängen Fösked. 2) Göran Nilsson Skärnäs, 3) Bengt Arvidsson Kyrkebyn, 4) Folke Nilsson Fösked, 5) Ivan Nilsson Färgeråsen.

Främsta raden fr v:

1) Knut Bergholtz, Mangskog, 2) Lars-Åke Nilsson Sjön N. Boda, 3) Åke Blomqvist Salungen Mangskog, 4) Lennart Lönnrud Jonsbol Nystuga Högboda, 5) Evert Moberg Högboda Gård Högboda. Gunnar Nilsson, Högåsen, Finnebäck saknas på kortet för han tar bilden. Fotot är från den första kursen hösten 1953.

Folkskollärarna Elof Persson och Torsten Larsson undervisade i medborgarkunskap och sjuksköterskan Signe Persson i sjukvårdskunskap. Chef i köket var det första året Alma Pettersson från Kil. I ämnet teoretisk kunskap ingick trädens uppbyggnad, marklära, skogseldsläckning, praktisk räkning, jakt- och fiskevård, flottning m.m.

Göte Nyman på skolans veranda.

Gunnar Nilsson praktiserar med barkspade i skogen.

Den praktiska skogskunskapen handlade om sådd, plantering, röjning, avverkning, arbetsteknik samt verktygsvård. Ämnet medborgarkunskap gav kortfattade inblickar i riksdagens och regeringens arbete samt våra skatter, domstolarna, bankerna, försvaret, kyrkan, folkrörelserna, nykterhetsfrågan m.m.

I sjukvårdskunskap ingick ämnen som förbandslådans innehåll, läggning av tryckförband, sårmläggning, behandling av köld- och brännskador samt spjälning vid benbrott. Konstgjord andning praktiserades. Kursen hade också besök av gästföreläsare. Studieresa gjordes till Gruvön. På fritiden spelades fotboll mellan tuvorna på den närliggande åkern. Dessutom fanns en höjdhoppställning. På verandan tränades styrka med skivstång. Där fanns också ett pingisbord. Matvaror hämtades från Knutssons affär och mjölken från herrgården.

Läckströmsgården innan den blev skogsskola.
Framför huset sitter Johan Läckström med hustrun Mina.

Lundsholms herrgård i Åstenäs, Mangskog.

Verksamheten i Moriansfors pågick till och med 1957. Det året köpte Brunskogs storkommun Lundsholms herrgård som var rymligare. På hösten 1958 började kursverksamheten där i de delvis ombyggda lokalerna som hade plats för 20 elever.

Kursen började nu få en annan inriktning och undervisningen breddades med nya ämnen inför den mekanisering som med allt snabbare takt pågick inom skogsbruket t.ex. användning av motorsåg.

Lärare i skogskunskap blev nu Stig Hallgren och Thure Jonsson, båda från Gunnarskog, Fritz Nilsson blev instruktör. Medborgarkunskap förmedlades av folkskollärarna John Hjalmarsson och Henry Nilsson.

Signe Persson undervisade i ämnet sjukvård. Husmor var Rut Andersson med biträde av Elsie Nilsson och den förste vaktmästaren var riksspelmannen Adolf Söderqvist.

Fr.o.m. 1959 tillkom också en lärlingskurs i skogsvårdsstyrelsens regi, med samma lärare och personal och med elever från hela länet. Men den snabba förändringen i skogsbruket krävde stora investeringar framför allt i maskiner och 1965 blev det sista året för den skogliga fortsättningsskolan. Den ettåriga lärlingsutbildningen pågick till 1968. Därefter hänvisades intresserade elever till skogsbruksskolan i Södra Viken som var under utbyggnad och där en omfattande utbildning av bl.a. maskinförare hade påbörjats.

Den sista kursen på fortsättningsskolan 1965 bestod av endast 8 elever. De var Tony Andreasson Lerhol, Carl Rikard Carlsson Åmot, Gert Ove Johansson Tobbyn, Kent Levin Brokerud, Tommy Lång Högboda gård, Stig Löfgren Furtan, Mats Persson Rinnen och Tord Östlind Rinnen. Därmed hade 174 elever undervisats mellan åren 1953 och 1965.

Varmt tack till Kerstin Merci Sunne kommunarkiv och Jan Olsson Arvika kommunarkiv

Foton Gunnar Nilsson och Göran Nilsson elever 1953

Text Sven Wiman

Kåre Lundberg.

I slutet av september nåddes vi av budet om Kåre Lundbergs bortgång.

Därmed har ännu en av våra veteraner lämnat oss. Jag lärde känna Kåre i slutet av 1970-talet då han började hjälpa till i Informationsstugan på Gammelvala.

Det var under rekordåren, då vi kunde ha 30-40 bussar per dag med besökare och då vi också stod till tjänst med rumsuthyrning. Det kunde bli ganska stressigt, men han klarade av också det. Det var roliga dagar med dråpliga situationer och många glada skratt. Kåre fortsatte att arbeta ideellt, blev invald i Gammelvala-kommittén och så även i styrelsen. När Ebbe Carlsson ville avgå som ordförande år 1993 tog Kåre över efter en viss tvekan. Han visade sig vara en lyssnande ordförande, som sökte samförstånd bakom besluten. Alla fick yttra sig – även kvinnor – och styrelsearbetet fick mera struktur. Kontoret byggdes upp med Lillemor som heltidsanställd kontorist och allt-i-allo och Tore Rinberg som sommartidsanställd vaktmästare.

Många svåra beslut togs: Bergamon såldes, toalettängan med reningsverket färdigställdes, trots nästan övermäktiga kostnader, förrådet på stora parkeringsplatsen byggdes och vi övertog ansvaret för Hantverksmässan från Brunskogs Framtid. Bland mycket annat.

Hela tiden var Kåre aktiv och drivande med kreativa lösningar och positiv kritik. När han avgick år 2000 hade han redan fått sin Parkinson-diagnos. Detta innebar dock inte att han släppte intresset för föreningen. Så länge krafterna stod bi besökte han tillsammans med Barbro våra olika evenemang.

Ibland ringde han och undrade hur läget var. Han var genuint intresserad av vår förening och verksamheten. Han har kämpat länge, men kampen mot Parkinson förlorar man ju till slut. När han nu fått sluta bevarar vi minnet av en idealist, som vi kommer att sakna och vi sörjer tillsammans med Barbro och den övriga familjen.

Birgit Södervall

Kåre Lundberg.

Westra Wermlands Sparbank

**Banken som påverkar
livsvillkor i bygden!**

Välkommen in!

Edane 0570-848 50

Från Edanebygdens företagarförening

Edanebygdens dag

Edanebygdens dag, tillika Nationaldagen firades på torget i Edane för andra året i rad. Ett uppskattat arrangemang där föreningar och företag kan visa upp sig. ICA Edane är "huvudsponsor" och ordnade med hoppborg och annat barnvänligt. Sparbanken arrangerade knattejoggen med 100-tals barn i de yngre åldrarna som deltagare. För de äldre fanns "Fotopromenaden" med foton från gamla Edane. Till årets företagare utsågs Finnebäcks AB, med Carl Wästlund som mottagare av blommor och present.

Ett av fotona i fotopromenaden 2018 – vad är det?

Britzings Cykel o Sport så klart. Det var ungdomarnas tillhåll på 60- och 70-talen, dåtidens ungdomslokal kanske man kan säga. Lars Britzing var en mångsysslare, reparerade och sålde allt från godis till mopeder, båtar och TV-apparater. Här fanns sannolikt Edanes första TV apparat.

Notera den höga TV-masten på fotot. Byggnaden låg där torget i Edane finns idag.

Edanebygdens företagarförening vill byta namn!

Föreningen har i flera år letat efter ett föreningsnamn som inkluderar hela Brunskog och Mangskog och ändå inte utesluter företag från andra delar av kommunen.

Det ska även vara ett namn som passar bra på "Webben". En nybildad grupp arbetar nu med att förnya föreningens hemsida. Nu utlyser vi en namntävling. Den som kan ta fram ett vinnande förslag begåvas med 500 kr i presentkort (ICA Edane eller Lundby Livs i Mangskog). Svår uppgift!!

Lite kompletterande material om Sport 60.

I Arvika Tidning fanns ett par artiklar, efter att kampanjen var avslutad. Här är några utdrag från artiklarna:

Knallsuccé för Sport-60-påhitt

Sport 60-påhittet med ett "Sextedagslopp" på cykel i Brunskog blev från allra första stund en succé. Första dagen deltog omkring 200 cyklister, och stafetten avslutades på Skutboudden, där det samtidigt anordnades en större barn- och familjefest med cirka 400 besökare.

Sport 60-kommittén med Pär-Inge Nyman, Rune Nyhlén, Elis Bjarring och Helge Bryntesson i spetsen hade ordnat ett genomtrevligt underhållningsprogram med mycket spex och humor.

Det långa cykeltåget inrymde många förklädda brunskogsbor, vilka gestaltade bl.a. Ingemar Johansson, Floyd Patterson, Chaplin, Greta Garbo, Fräcka Fredrik, Fingal Olsson, eller t.ex. ekipaget från Fösked, där Elof Johansson hade en gammaldags barnvagn i släptåg med en livs levande baby nerbäddad.

Ett populärt inslag var också när Äppelbo-gänget (från Kronan) kom sjöledes och landsteg vid hembygdsgården, där de med musik i spetsen tågade upp på planen framför storstugan. Där upplästes deras eget budskap av Gösta Alfredsson på daladialekt.

Sport 60 fin reklam för Brunskog

"Brunskogs kommun vill tacka Sport 60 för den fina reklam kommunen fått."

Så avslutade Arvid Nilsson sitt tal som kommunrepresentant vid Brunskogs Sport 60-kommittés avslutningsfest på Solbacka i Vikene.

Denne antydde vilket stort värde Sport 60 haft för Brunskog. För att visa vilken uppskattning det rönt har också kommunen skänkt ett anslag till kommittén.

Alla stämplingsombud hade samlats i Solbacka ordenshus, när Sport 60-basen Pär-Inge Nyman hälsade välkommen och redogjorde för propagandan. Helge Bryntesson bidrog med en egenhändigt författad visa om Sport 60 och de olika arrangemangen för Brunskogs del.

Orienteringen, gång- och cykelperioden slog bäst, summerades det ihop på avslutningen. Under dessa perioder nådde Brunskog sina stora framgångar. Speciellt kommunens kyrkmarscher gav eko över hela landet. Mot slutet tappades intresset, men sextedagsloppet på cykel gjorde att det blev ett nytt uppsving.

Så är alltså denna originella kampanj av motionsidrott slut. En kampanj som för västvärmlands del bara slog i Brunskog. Här blev det en framgång utan like i hela Värmland. I nästan varje hem har någon haft ett häfte och stämplat troget.

Äntligen kan familjen Pär-Inge Nyman i Edane dra lättnadens suckar nu när Sport 60 är över. Det blev sju månaders idogt arbete för familjen, vilket betydde 200 effektiva arbetsdagar, 4 timmar per dag, för Sport 60. Allt propagandaarbete har folkskollärare Pär-Inge Nyman själv svarat för. Hela Edane har översållats med affischer, som gett allmänheten klara siffror om läget. Ett arbete som tagit mycket fritid, men som gett resultat för kommunens del...

Pär-Inge vill genom AT tacka alla i Brunskog för deras arbete och intresse för Sport 60. Utan den personliga insatsen av befolkningen hade det aldrig lyckats för Brunskog att nå en så strålande framgång i propagandan som man nu gjort.

Andelsföreningen Bogserbåten Borgvik

Wermeln på slipen i Edane

Renoveringen av Wermeln pågår varje tisdag vid bra väderlek. Under sommaren var det ofta för varmt och vi undvek att slipa och svetsa då det var för stor brandrisk. Vi har rivit ut allt under fördäcket då allt var fukt-skadat. Vi har sammanställt allt arbete som behöver göras för att få Wermeln i ett bra skick. Just nu bedömer vi att arbetet kommer att ta 2 års säsonger.

Sedan 1994 då bogserbåten återkom till vår sjö har vi uppskattningsvis haft över 200 månads-möten i andelsföreningen. På bilden från vänster Ove Jakobsson, Gunnar Brunzell Allan Nilsson, Göran Nilsson, Bo Anesäter, Eero Zaari, Agne Nilsson, Sven-Erik Södervall och Jan Fogelberg.

Under åren så har båten förbättrats på olika sätt. De arbeten som krävt mycket ideella timmar har varit blästring och målning av hela båten och förbättring av propelleraxel samt byte av i stort sett hela aktern.

Meddelande

Bogserbåten Borgvik har varit i Andelsföreningens ägo i snart 25 år.

Tyvärr har några av Andelsföreningens medlemmar avlidit.

Det vore det bra om någon anhörig eller närstående ville överta den andelen så att vi finge ett nytt namn på den avlidnes plats!

Kontakta Jan Fogelberg Tel. 0570-50433 el. 070- 334 46 89

Edane silvergruva

Allmänt om silverförekomsterna väster och norr om Värmeln.

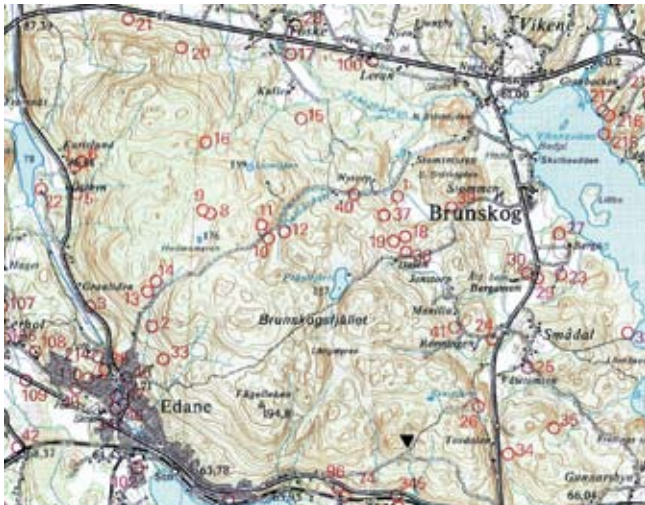
I området runt Värmeln och speciellt i Värmskogs socken finns ett antal silver- och kopparmalmsförande kvartsgångar. De är delvis sammanhängande och fyra stråk av sådana gångar har identifierats. Dessa är från norr räknat

- Edanestråket med lite silverhaltig blymalm
- Gärdsjöstråket med kopparmalm i norr och silverhaltig malm i söder
- Näs-Vegerbol-Karlsbolsstråket med silverhaltig blymalm
- Grindsbolsstråket med kopparmalm

Geologiskt är de närbesläktade. Många gruvhål har öppnats i dessa för att undersöka malmtillgången men det är endast kvartsgångarna i Vegerbol och Södra Gärdsjön som har varit ekonomiskt värda att bryta. Totalt har från dessa två gruvor utvunnits 1067 kg silver.

Edane silvergruva – läge, utseende och geologi.

På en kopia av Hembygdsföreningens karta över Brunskog och Mangskog med övergivna boplatser från 1994 har jag angivit silvergruvan i Edane med tecknet ▼. Gruvan ligger öster om Edane strax intill en gammal igenväxt väg till Smådal. Gruvan är inhägnad och strax nedanför finns en varphög.

Gruvan utgörs idag av ett vattenfyllt schakt med ytmått 2,5x2,5 m och djupet 1-2 m. Varphögen är liten och består främst av kvarts och gulgrön serpentin med inslag av något kalcit och ytterst sparsamma, millimeterstora blyglanskristaller i kvartsen.

Gruvan

Kvarts med enstaka, små blyglanskristaller.

Förekomsten upptäcktes i början av 1800-talet. L.J. Igelström beskriver förekomsten i en artikel intagen i "Förhandlingar vid de Skandinaviska Naturforskarnes sjette möte i Stockholm år 1851". Ett referat från artikeln lyder: "På Edane egor i Brunskog är anträffad en oansenlig malmgång, som Igelström angifver hafva 0,6 m bredd och 4 à 5 m längd. Samma blandning av serpentin och kvarts, som omtalats från andra gångfyndorter i Värmskog, finnes äfven här, och i densamma framgår en 5 till 7 centimeter bred blyglansförande kvartsådra."

Gruvverksamhet

Inga uppgifter om gruvans tillkomst och verksamheten där har hittats i litteraturen. Genom Herman Olsson i Edane har det dock gått att få fram vissa uppgifter. Enligt honom inledde en lokal entreprenör en undersökning av förekomsten i början av 1900-talet. Han hade stora förhoppningar om en framgångsrik silvergruvverksamhet. Bland annat planerade han en linbana från gruvan ner till järnvägsstationen. Den skulle bli självgående, d.v.s. de lastade korgarna vid gruvan skulle dras av tyngdkraften ner till järnvägsstationen och samtidigt dra upp de tomma korgarna. Linbanan stannade dock på planeringsstadiet, eftersom silverhalten i malmen var för låg för lönsam brytning. Dessutom var malmkroppen mindre än väntat. Dock påstod han att tillräckligt mycket silver utvunnits för tillverkning av två klockkedjor till honom och hans bror. Herman var dock mycket skeptisk till denna uppgift.

Kan det finnas mer silvermalm i stråkets förlängning längre västerut?

Ur geologisk synvinkel bör kvartsgången vid silvergruvan vara längre än angivna 4-5 m. Förmodligen ligger den dold under berggrundsytan både öster och väster om gruvan. Utgående från den övergripande geologiska strukturen i området bör kvartsgången ha en västnordvästlig till nordvästlig riktning. Hur lång den är kan dock inte avgöras utgående från denna struktur. Är den över 500 m lång bör den kunna spåras i dalgången (bäckfåran) ca 350 m väster om gruvan.

Berggrunden runt Edane består av gnejs. Den är angiven med gulbrun färg och har en västnordvästlig utsträckning. Gruvan är angiven med en röd punkt.

Lineamenten (sprickor, förkastningar och andra geologiska bildningars linjära utsträckning) i området runt Edane.

Enligt Leif Nyman som jag kontaktat rörande gruvan lär en skomakare vid namn Olof Hedin boende på Ängmyra (stuga nr 10 på kartan) runt sekelskiftet (1800/1900) ha letat efter silver i ett stråk med vit kvarts i närheten av stugan. Om han hade hittat något visste dock inte Leif. Utgående från läget på denna stuga i förhållande till silvergruvan är det inte helt uteslutet att kvartsgången vid gruvan kan nå hit. Nästa sommar avser jag att tillsammans med Amatörgeologerna i Arvika studera detta kvartssstråk och dess eventuella innehåll av silver.

Om någon vet något mer om silvergruvan och aktiviteterna runt denna är jag mycket intresserad av att få ta del av detta.

Allan Hede (tel.nr 0586-53602)

Upphittad efter 236 år

Under en rotvälta vid ruinen efter Nolby hammarsmedja hittades denna slägga våren 2018 efter 236 år. Natten mellan 24 och 25 september 1782 bildades ett nytt utlopp vid Skålsjöns södra ände. Vid genombrottsstället grävde sig vattenmassorna ner 8 m och av den ca 3 km långa sjön återstod endast rester. Den gamla älvfåran som bildat fallet vid Nolby hammarsmedja torrlades och stångjärnshammarslagen tystnade.

Våren 2018 hittade Pär Mattsson S:a Soneby Rottneros släggan. Där hade den med all säkerhet legat sen olycksnatten.

Under årets Gammelvala överlämnade han den till Bruskogs hembygdsförening.

Svensktillverkade kyl- och frysrum från
DIN EGEN FABRIK!

FINNEBÄCKS är Sveriges ledande producent av kyl- och frysrum.

Med våra kompletta byggsatser får du lättmonterade, välisolerade rum för alla miljöer och behov.

Du ställer kraven, vi öppnar dörrarna till "din egen fabrik".

 FINNEBÄCKS
www.finnebacks.se

TACK OCH FARVÄL TILL EDANE KAPELL

Den 22 april i år högtidlighölls den sista gudstjänsten i Kapellet, samtidigt som det togs ur bruk som ett kapell. Detta av anledning att Arvika Pastorat måste av ekonomiska skäl minska på sina byggnader. I det 88 år gamla Kapellet har firats gudstjänster, dop, vigslar, begravningar etc. Den goda akustiken har även gjort Kapellet omtyckt för musikarrangemang. Det har även varit uppskattat av skoleleverna genom åren för advents- och påskfirande. Längre tillbaka hölls även skolavslutningarna där, man tågade med flaggor i händerna. I Brünske-Bocken nr 114-115 beskrivs uppbyggnaden av Kapellet på frivillig basis, männen med ett mycket tungt arbete och kvinnorna med utspisning till männen. Kvinnorna bildade också en syförening för att bidra ekonomiskt till inredning i köket och lilla salen m.m.

I en bok skriver Göran Hagegård om Brunskogs Kyrka både före och efter branden. Denna historik skrev han till återinvigningen 1975 efter branden. Här i förnyad formgivning av Anita Andersson. I samma bok, som utkom 2007, skriver Barbro Martling Kapellens historia till minnet av Kapellens 75-årsdag 11 september 2005. Hon understryker att hemmanen Edane, Lerhol, Gryttom och Furtan betraktade Kapellet som sin kyrka. Hon skriver vidare att den vackra altaruppsättningen är snidad av Johannes Berggren, Årnäs. Altarduken med spets är virkad av Alva Olsson, Ragnerud. Bänkar och armatur är tillverkade av Bröderna Svenssons Verkstad i Vikene. Kapellens syförening köpte sedan tyg och sydde dynor till dem. Mycket mer finns att läsa i denna fina bok, som tillhandahålls av Brunskogs församling och kan köpas för 100 kronor.

Kapellsyföreningen hade möte 2 gånger i månaden i alla år. Även prästen kom och närvarade och man drack kyrkkaffe. Förutom att syföreningen ordnade försäljning av utsökta handarbeten och hembakt bröd ordnade man lotterier, som årligen gav intäkt till Kapellet och Kyrkans internationella arbete samt närliggande behov.

Syföreningen och dess medlemmar såg också till att det var ordnat såväl utomhus som inomhus. På senare år var det Barbro Martling och Helga Appel som tog ansvaret för att det fanns blommor och ljus till högtidligheter. Det var gudstjänst en gång varje månad, fram till sammanslagningen med Arvika Pastorat för fyra år sedan. Särskilt fint skulle det vara när skolbarnen kom till advent och påsk. Automatisering fanns inte till klockringningen på lördagar klockan 18, utan det var kyrkvärden Barbro Martling som gick dit och tryckte på knappen. I dag nämner flera Edanebor att de saknar helmålsringningen.

När Kapellets tid var förbi, var det så även för Kapellets syförening. Och som ett minne av sin verksamhet ville man överlämna en Ikon – Ljuskivaren till Brunskogs Kyrka.

Medlemmar ur kapellets syförening överlämnar ikonen till kyrkoherde Karin Jansson. Från vänster står: Anna-Stina Alfredsson, Ingrid Johansson, Elvy Norberg, Ingeborg Bergsten och Gudrun Forslund.

Denna högtidliga söndag hade samlats närmare hundra personer. Tjänstgörande präster var kyrkoherde Mattias Kareliusson, Arvika och Karin Jansson, Mangskog. Kyrkvårdar var Maj Eriksson och Jonny Blomqvist. Kyrkokören medverkade under ledning av Margaretha Carlander. Det hölls nattvard. Dikt lästes av Elvy Norberg. Kapellet avsakraliserades av prosten Lena Skoting, och man tog bort allt från altaret och predikstolen. Men altartavlan och de fyra handsmidda lamporna i taket, fick ej tas ner då Kapellet är kulturmärkt och det skall synas att det har varit ett Kapell. Den familj som köpt Kapellet hälsades välkomna med tal och blommor. Efteråt serverades kaffe med många fina och goda tårter.

Efter kyrkobranden och under återuppbyggnaden av kyrkan blev Kapellet huvudkyrkan och blev till en välsignelse att den fanns. Vår familj drabbades av dödsfall och vi fick hålla begravning där som många andra. När åskvädret drog fram som orsakade att kyrkan brann 1972, hade min man Leif och jag nyligen flyttat in i vårt nybyggda hus i Forshaga. Även där var åskvädret fruktansvärt och vi oroades att åskan skulle slå ner. Som alla andra Brunskogsbor var vår förfäran stor, när nyheten kom att Brunskogs kyrka brunnit ner. Vi kände för alla gamla människor i Brunskog, som visste att de kanske inte hade så lång tid kvar att leva och hade mist sin kyrka att hålla begravningen i, däribland Leifs farmor i Skärmnäs. Nu blev det i stället så, att Leif förolyckades 1974 på sin arbetsplats i Karlstad. Vi hade tidigare uttalat till varandra, att vi ville begravas i Brunskog. Veckan fram till begravningen for jag med sonen 4 år och dottern nyligen fyllda 1 år till svärföräldrarna i Skärmnäs, där också den 83-åriga farmodern bodde. Alla var vi i ett chocktillstånd och även barnen var påverkade. Vid matbordet satt 1-åringen med sin saknad och sa: -”Pappa da, pappa da?” Den 4-åriga brodern tillrättavisade henne och sa: -”Sitt inte där och tjata om pappa, du vet att han är död och aldrig mer kommer tillbaka!”

Begravningsgudstjänsten blev en fin upplevelse i det lilla Kapellet, trots min rädsla och okunnighet om begravningar, då jag var ung och oerfaren. Jag hade lovat mig själv att vara närvarande i sinnet inför detta minne, med Kapellet fyllt av vackra blommor och alla våra sörjande släktingar och vänner. Dessutom sång av Håkan Hagegård och musik av Rolf Eriksson. Vackra ord av prästen Öivind Midböe. Färden till kyrkogården och församlingshemmet följdes av 64 bilar i kortege, har det berättats mig av boende efter vägen. En stark upplevelse var sedan vid jordfästningen. Sex av Leifs barn- och ungdomskamrater bar kistan ner till gravnen och de tog farväl genom att ta nejlikan ur kavajslaget och lät den falla ner på kistan. Det gjorde mig så ont, för jag visste hur mycket de sörjde honom. Men denna händelse gav mig också en styrka som jag burit med mig. I många år engagerade jag mig för familjepolitik och höll föredrag både för politiker och andra. Om jag kände mig nervös, tog jag fram denna minnesbild och tänkte - att värre än den gången kan det inte bli.

När det sedan blev dags, att hålla minnesgudstjänst för avlidna under året, hölls den inte som brukligt är på Allhelgonahelgen, utan vår norskfödda präst hade tagit den norska traditionen med sig, att hålla den på nyårsaftonens kväll. Barnen hade jag skjutsat till mina föräldrar i Dottevik. Och innan jag hämtade svärföräldrarna for jag till kyrkogården för att tända ett gravljus. Där var allt svart, ingen belysning alls, såg ingen människa, skymtade bara en bil på parkeringen. Men väl kommen till gravarna, stod ljusen flämtande rad efter rad intill varann och det var otroligt vackert.

Vid denna högtid i Kapellet rann tårarna hejdlöst, när vi satt i bänkraden. Svärfar Harry höll mig i ena handen och i den andra höll mig Syster Karin, distriktssköterskan. Prästen Midböe poängterade för oss sörjande, - ”att vi skall ha vår tillit till Gud så får vi lindring i vår sorg”. Jag kände inte så och därför flödade tårarna ännu mera. På väg till Dottevik sedan fortsatte tårarna att flöda. Jag tyckte det lyste om nyårsfirande i varje hus. Då fanns inte nya 61:an utan färden gick genom Långvak. Men, när jag hade passerat sjön Ullen och kom upp på kröken, och med raksträckan framför mig, fick jag syn på fullmånen som lyste så grann och kastade skuggor från träden över de snöbeklädda gårdarna. I ett slag slutade tårarna att rinna och min sinnesstämning blev omvänd. Jag fylldes av glädje och kände tacksamhet för det fina jag upplevde. Tyckte i stället synd om alla nyårsfirande människor som satt inomhus och inte kunde se det fina jag såg. Denna upplevelse har följt mig genom åren och månen och stjärnorna har blivit mina följeslagare.

I detta sammanhang vill jag göra ett tillägg för Brünske-Bockens läsare. Leifs chef Erik Engström, kontaktade mig 2014 och frågade bland annat om jag var arg på honom, därför att Leif hade mist livet, då han arbetade i hans Rörfirma. Jag förnekade bestämt att det var så och framhöll i stället deras omtanke om mig, de första svåraste åren. Han berättade att dödsolyckan förföljt honom genom hela livet och så grät han. Han berättade också att han kommande vecka skulle in på canceroperation för andra gången. Han önskade: -”Klarar jag detta, vill jag att du kommer och hälsar på.” Vi hade sedan telefonkontakt regelbundet och han berättade varje gång om sin uppväxttid på Prästfösked. Jag tyckte han borde skriva ner sin historia för Brünske-Bockens läsare. Först trodde han ingen skulle vara intresserad av detta, men efter påtryckningar blev det ändå så och resulterade i 3 nummer om Prästfösked, nr 113-115. Besök blev det också till Hammarö tillsammans med hans gode vän sedan skoltiden, Bengt Nyström på Berga. Han dog sedan 2016 i sitt hem.

Evvy Nordensson

LIVET BESTÅR AV DAGAR OCH NÄTTER

Varje dag, hur ljus och fin den än må vara
slutar med en natt.

Dock blir vissa nätter aldrig svarta utan milda, lugna,
skymningsblå.

Och varje natt, hur svart den än är, ändrar i en morgondag i gry-
ningsljus, i soluppgång.

Men – det finns dagar, som aldrig tar slut.

Dagar av sol, värme, glädje, skratt, sång
som sakta övergår i afton,

i ljumma, ljusa kvällar med stillhet, tankar, vemod, dofter

_och den skymningsblåa natten

med hjärtat fyllt av tacksamhet

och själen kysst till ro.

Och det löftesrika gryningsljuset

med morgonbrisen, som varsamt väcker träd och blomster

och solen, som speglar sig i daggkåpens gnistrande

silverpärla i en ny dag,

som likt en mjuk vågrörelse drar genom tiden.

Ja, livet,

ditt liv och mitt liv

består av händelser,

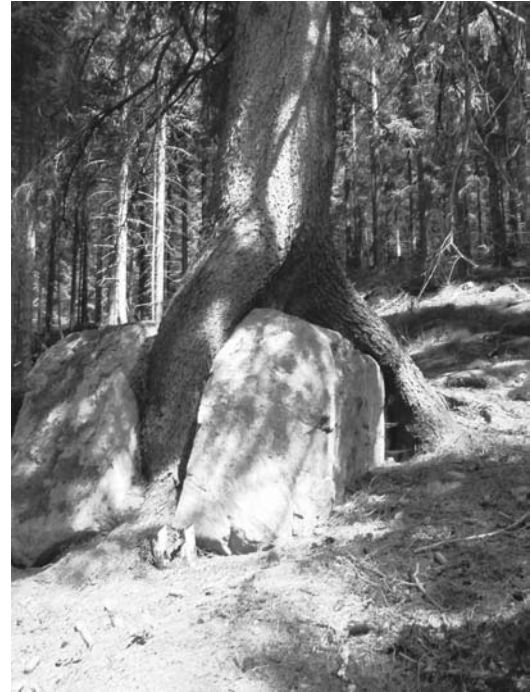
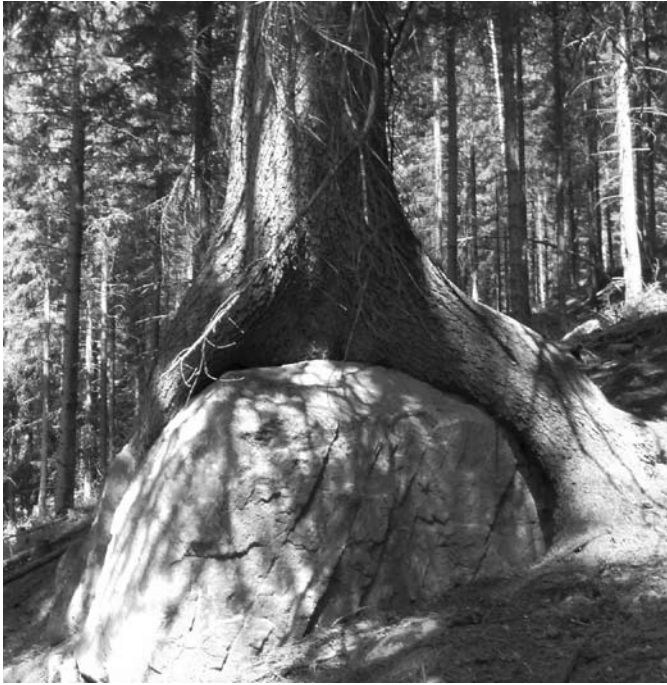
som liksom dagar övergår i nätter – svarta eller

skymningsblå eller – evighet.

Denna dikt av Carl George Persson lästes av Elvy Norberg.

Underligheter i naturen

I Åmot i Brunskog växer det en gran ovanpå en sten. Den har till och med skickat ner rötterna så att den spränger isär stenen.

Skärmnäsdiktaren

En person bosatt i Skärmnäs tröttnade på bondelivet och bestämde sig för att göra något annat. Efter lång tids funderande kom han på idén att försöka lyckan som diktare.

Hans första och enda utkast löd:

Det ljusnar i öster en rand
Solen går upp över Skärmnäs och Strand....

Där var det stopp. Hur han än tänkte och formulerade kom han inte längre. Han beslöt att söka hjälp hos kamraterna. Där fanns ingen förståelse. Snart gick dock budskapet om hans tankar runt i bygden. Jantelagen, ännu inte skriven, gällde trots allt. Diktaren fick på omvägar veta att nu skulle han göra sig märkvärdig och bli berömd. Därmed blev det slut på tanken att bli diktare.

Den tilltänkte författaren är sedan länge borta. Brûnske-Bockens läsare kanske kan ställa upp och skriva färdigt. Uppslaget och första raderna bör inspirera.

Bengt Nyström

Brunskogs Husmodersförenings stipendium

Du som är mellan 15 och 25 år och bor eller har nära anknytning till Brunskog, kan söka stipendium hos oss. Det gäller inte yrkesutbildningar där studiebidrag utgår. Det kan gälla ett projekt, specialintresse eller sommarkurs. Skicka en skriftlig ansökan till sekreteraren Anna-Lena Nilsson, där du berättar lite om dig själv, samt en motivering till varför du söker .

Ansökan ska vara hos oss senast 1 september.

Har du frågor kan du kontakta Anna-Lena Nilsson, Tel. 076-814 60 40

Skicka ansökan till:

Anna-Lena Nilsson Vikene Tomtebo, 671 94 Brunskog

MOELVEN®

Moelven Edanesågen AB

Skogsägare !

Ta gärna kontakt med oss när det gäller avverkning, skogsvård eller andra skogliga frågor.

Välkommen !

Henry's

BYGGMATERIAL

Långvaksvägen 10 . Arvika
0570-500 26 info@henry'sbygg.se
Öppettider:
Vardagar 7-18, Lörd 9 -13
www.woody.se/arvika

Woody
BYGGHANDEL

Allt från grund till tak.

*Mangskogs
Bygg & Markprodukter AB*

Tel: 0570-91011

mangskogsbyggomarkprod@telia.com

Djupdalens Skog- & Grävtjänst AB, Brunskog

Ombesörjer grävning,
dumpertransporter
samt skogsavverkning

Kontaktperson
Mikael Gustavsson
Mobil: 073-049 17 30

Brunskogs Elektriska Edane Rör AB

671 70 EDANE

Vi utför de flesta
former av installationer
inom EI & VVS

0570-501 87

Kalendarium

Julmarknad 24 - 25 november.

Välkommen till den mycket populära julmarknaden.

Evenemang 2019

Hantverksmässa 28 juni - 30 juni

Gammelvala 20 - 27 juli

Höstmarknad 8 - 9 September

Vill du hjälpa till under Gammelvala?

Det kan vara någon dag eller några timmar. Kontakta kontoret 0570-522 08.

Vill du bli medlem?

Medlemsavgift är 100 kr och betalas in på bankgiro nr 849-90 22.

Uppge namn och fullständig adress så att vi kan registrera dig. Välkommen!

Nästa Bock kommer i maj 2019.

Vill du medverka så skicka in ditt material till kontoret.

Brunskogs Hembygdsförening, Skutbouden, 671 94 Brunskog.

E-post: info@gammelvala.se

God Jul
och
Gott Nytt År

Ramström

**VÄLKOMMEN
TILL DIN BUTIK
I VIKENE!**

VÅRA ÖPPETTIDER

MÅN-FRE 9-19

LÖRDAG 9-17

SÖNDAG 12-17

Hos oss kan du tanka dygnet runt!

Vi är ombud för

**Från Brunskog
till hela Värmland**

För mer information ring 0570-509 09
eller besök vår hemsida www.brunskogs.se

Brunskogs
försäkringsbolag